

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Dr. Kozma Ákos

Alapvető Jogok Biztosa

R70 Irodaház

1074 Budapest, Rákóczi út 70-72.

Tisztelt Biztos Úr!

Azzal a kérelemmel fordulunk Önhöz, hogy az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbtv.) 18. § (4) bekezdése alapján folytasson hivatalból átfogó vizsgálatot azzal kapcsolatban, hogy

- 1) az emberi erőforrások minisztere, Kásler Miklós által – a sajtóhírek szerint – 2020. április 7-én – a nyilvánosság számára hozzá nem férhető – levélben elrendelt ágykapacitás felszabadítás, és annak végrehajtási módja nem okoz-e alapvető jogokkal összefüggő tömeges visszásságot, továbbá**
- 2) az ágyak felszabadításának elrendelése és végrehajtása során megfelelően érvényesült és érvényesül-e az érintettek**
 - **élethez és emberi méltósághoz való joga** (Alaptörvény, II. cikk),
 - **testi és lelki egészséghez fűződő joga** (Alaptörvény, XX. cikk), illetve **az érintettek vonatkozásában megfelelően érvényesült és érvényesül-e az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalma** (Alaptörvény, III. cikk).

Kérelmünket az alábbiakra alapozzuk.

Először 2020. április 9-én adott hírt róla a sajtó, hogy **2020. április 7-én Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere levélben arra utasította a fekvőbetegeket fogadó összes hazai gyógyító intézményt, hogy nyolc napon belül, azaz 2020. április 15-ig tegyék a közfinanszírozott ágyak minimum 60 százalékát alkalmassá az új koronavírus fertőzöttek ellátására**, ami a gyakorlatban azt jelenti: az összes mintegy 60 ezer kórházi ágy közül 36 ezret kell felszabadítani.¹

Ezt az információt azóta – bár a számok és határidők tekintetében némiképp eltérő információkat tartalmaz – megerősítette **a koronavírus kapcsolatos kormányzati információkat közlő honlap**,² amely szerint **április 19-ig a kórházaknak 50%-os ágykapacitást kellett felszabadítani, amit a következő ütemben 60%-ra kell majd növelni**. A kormányzati honlap szerint ez nem jelenti azt, hogy az összes egyéb beteget hazaküldnék a kórházakból, és arról, hogy melyik beteget lehet hazaküldeni és melyiket nem, a kezelő orvos illetve orvosi konzílium dönt szakmai protokoll szerint.

Azonban ebben az esetben is **nyilvánvaló, hogy a miniszteri utasításnak csak úgy lehet eleget tenni, ha tízezres nagyságrendben tesznek ki a kórházból betegeket**, hiszen másik gyógyintézetbe való áthelyezés nyilván csak a páciensek kis részénél jöhet szóba, mivel minden kórházban csökkenteni kell a betegszámot az előírt jelentős befogadóképesség megteremtése érdekében, így nem lesz olyan gyógyintézet, amelyben jelentős kihasználatlan kapacitás marad.

¹ https://nepszava.hu/3074040_koronavirus-nyolc-nap-alatt-mintegy-36-ezer-agyat-kell-kiuriteniuk-a-korhazaknak

² <https://koronavirus.gov.hu/cikkek/korhazak-orszagszerte-felkeszulnek-tomeges-megbetegedésekre>

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Márpedig ha eddig nem indokolatlanul volt kórházban és foglalt le gyógyító kapacitást 10-20 ezer ember Magyarországon, akkor bizonyos, hogy a kórházaknak a legnagyobb jóindulat és szakmai gondosság mellett is több ezer olyan embert kell elküldeniük, aki orvosi egészségügyi ellátást és felügyeletet igényel.

Szakemberek szerint az otthoni szakápolási és otthoni hospice ellátási rendszer jelenleg nem alkalmas annak a több ezer betegnek az ellátására, aki így egyszerre a szakápolási rendszerre zúdul – egyrészt a munkaerőhiány, másrészt az egészségbiztosítás által finanszírozott vizitszámok korlátozottsága miatt,³ így jelenleg megoldatlan az elküldött betegek megfelelő ellátásának biztosítása.

Az egyéni esetekről beszámoló sajtóhírek alátámasztják ezeket a félelmeket. Olvasni olyan már hazaküldött, vagy hazaküldeni tervezett betegről,

- akit két és fél héttel lábszárközép-amputációja után kellett hazavinnie a családnak alig-alig gyógyuló, váladékozó sebbel, varratokkal. Az érzékületben szenvedő beteg az operáció után többhetes rehabilitáción esett volna át, és a tervek szerint ideiglenes műlábbal ment volna haza. Most kerekesszékekben ül, rehabilitációra esélye sincs, azokat a gyógytornagyakorlatokat végzi, amiket még a szakemberrel végeztek a műtét után, felesége kötözi a sebeit, és a család azt próbálja megszervezni, hogy valaki kivegye a lábából a varratokat;⁴
- akit a pszichiátriai osztályról súlyos, pszichiátriai szakápolást igénylő bipoláris zavarral küldtek el;⁵
- aki egy közelmúltbeli stroke miatt a fél oldalára lebénult, és jelenleg is magatehetetlenül, infúzióra kötve fekszik;⁶
- aki tüdőrákkal küzd, combnyaktörése miatt járásképtelen, és akit 69 éves, szintén daganatos betegségben szenvedő feleségének kellene otthon ellátnia.⁷

A konkrét ügyek részleteit és végkifejletét nem ismerjük, azonban **maga az alaphelyzet és nyilvánosságban megjelenő egyes esetek arra mutatnak, hogy a miniszteri intézkedés és egyes esetekben a végrehajtásának módja alapvető jogokkal összefüggő súlyos visszasságokat okoz és fog okozni, méghozzá nagy tömegben.**

Az Alaptörvény értelmében minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz (II. cikk), és senkit nem lehet embertelen, megalázó bánásmódnak alávetni (III. cikk). Emellett mindenkinek joga van a testi és lelki egészségéhez (XX. cikk).

Ezeket az alapjogokat fejtik ki az egészségügy kontextusában az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) alapvető rendelkezései. Ezek értelmében minden betegnek joga van a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalmának csillapításához és szenvedéseinek csökkentéséhez (6. §), továbbá az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz (7. §).

³ Lásd: az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet, 35.

⁴ https://index.hu/belfold/2020/04/15/korhaz_kiurites_utan_hazakerulnek_hozzatartozokhoz_a_betegek/

⁵ Uo.

⁶ Uo.

⁷ https://nepszava.hu/3074966_sirva-hivta-csaladjat-egy-combnyaktorese-daganatos-ferfi-akit-hazakuldtak-a-korhazbol

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Nyilvánvaló, hogy ezek a rendelkezések sérülnek, ha olyan helyzet áll elő, amikor például

- a műtétet vagy stroke-ot követő megfelelő és teljeskörű rehabilitációt nem kapja meg a hazaküldött beteg és ezért mozgásszervi funkciói visszafordíthatatlan károsodást szenvednek;
- amikor családtagoknak kell egészségügyi szaktudást igénylő ápolási vagy akár gyógyító feladatokat ellátni, például egy rosszul gyógyuló sebet fertőtleníteni és átkötözni;
- amikor szakszerű fájdalomcsillapítás nélkül marad egy olyan beteg, akinek betegségéből, állapotából eredően olyan elviselhetetlen fájdalmai vannak, amelyeket csak gyógyintézeti körülmények között lehet megfelelően kezelni (pl. infúzióval).

Ugyancsak alapjogi visszásságot felvető gyakorlat (amellyel kapcsolatban már a Magyar Helsinki Bizottsághoz is érkezett konkrét panasz), hogy a kórházakból a betegeket tesztelés nélkül helyezik ki. Figyelemmel az egészségügyi intézményeknek a funkciójukból eredő nagyobb járványügyi kitettségére, nem zárható ki, hogy a kórházakból elküldött betegek között nagyobb a vírussal fertőzöttek aránya, mint egyébként a populációban. Így a betegek tesztelés nélküli haza-, illetve elküldése járványügyi szempontból is problematikus lehet és a családtagok egészségét is veszélyeztetheti.

Tisztelt Biztos Úr!

Az Ajbtv. 18. § (4) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosja a hatóságok tevékenysége során felmerült, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytathat. A hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszásság kivizsgálására vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat.

Nem fér hozzá kétség, hogy a rendkívül gyors ütemű és jelentős (a nyilvánosság számára megismerhető számításokkal alá nem támasztott) volumenű kórházi ágykapacitás-felszabadítás felveti az alapvető jogokkal – közöttük veszélyhelyzetben is korlátozhatatlan alapvető jogokkal – kapcsolatos, tömeges visszásság okozásának veszélyét, és ez a veszély kellően közvetlen ahhoz, hogy az alapvető jogok biztosának sürgős hivatalbóli vizsgálatát indokoltá tegye.

Ezért kérjük, indítson mihamarabb átfogó vizsgálatot az ügyben, és tájékoztasson bennünket, valamint a nyilvánosságot a vizsgálat eredményéről és az az alapján megtett intézkedésekről.

Budapest, 2020. április 19.

Tisztelettel:

dr. Kádár András Kristóf
társelnök